STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
M. POIARESE MADURA
přednesené dne 30. května 2006 [1]

1. Za jakých podmínek povoluje právo Společenství zpětné zaslání produktů ze třetích zemí nabízených k dovozu do Společenství, pokud veterinární kontroly prokazují, že tyto produkty nevyhovují dovozním podmínkám? Kdy jsou příslušné pohraniční orgány povinny nařídit zničení těchto produktů? To jsou otázky, které jsou jádrem těchto dvou věcí.

I – Právní rámec

2. Počátkem roku 2002 nizozemské pohraniční orgány ve dvou podobných případech nařídily zničení zásilek kachního a králičího masa dovezeného z Číny. Zásilky nevyhovovaly dovozním podmínkám Společenství, protože obsahovaly látky, které představují riziko pro zdraví lidí. Dovážející společnosti tvrdily, že namísto zničení zásilek měly vnitrostátní orgány povolit zpětné zaslání do Číny.

3. Vzhledem k tomu, že College van Beroep voor het bedrijfsleven (Správní soud pro obchod a průmysl) (Nizozemsko) měl pochybnosti o přesných povinnostech uložených vnitrostátním orgánům v takových případech, položil Soudnímu dvoru čtyři předběžné otázky. Těmito otázkami, které jsou v obou případech totožné, byl Soudní dvůr požádán, aby vyložil čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 směrnice Rady 97/78/ES ze dne 18. prosince 1997 [2] ve spojení s článkem 5 nařízení Rady (EHS) č. 2377/90 ze dne 26. června 1990 [3].

4. Směrnice 97/78 stanoví základní pravidla pro veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství. Stanoví tři druhy kontrol, které musí uskutečnit příslušné orgány na stanovištích hraniční kontroly u výrobků ze třetích zemí: kontrolu

1 — Původní jazyk: portugalština.

2 — Směrnice, kterou se stanoví základní pravidla pro veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství (Úř. věst 1998, L 24, s. 9; Zvl. vyd. 03/22, s. 247).

3 — Nařízení, kterým se stanoví postup Společenství pro stanovení maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu (Úř. věst. L 224, s. 1; Zvl. vyd. 03/10, s. 111).

dokladů, kontrolu totožnosti a prohlídku zboží. Kontrola dokladů spočívá v kontrole dokladů a osvědčení přikládaných k zásilce. Kontrola totožnosti znamená vizuální prověření, zda veterinární osvědčení nebo jiné doklady odpovídají dováženým produktům.

5. Článek 2 odst. 2 písm. d) směrnice zdůrazňuje, že prohlídka zboží představuje „prověření vlastního produktu; toto prověření může zahrnovat také kontrolu balení nebo teploty, jakož i odběr vzorků a laboratorní analýzu". Účelem prohlídky zboží je v souladu s čl. 4 odst. 4 písm. b) bodem i) ověření, že produkty odpovídají požadavkům Společenství na dovozy a jsou skutečně vhodné k účelu uvedenému v doprovodném osvědčení nebo dokladu.

6. Článek 17 odst. 2 směrnice 97/78 uvádí možnosti vnitrostátních orgánů pro případ, kdy produkty ze třetích zemí nevyhovují dovozním podmínkám:

„Zjistí-li příslušný orgán při kontrolách podle této směrnice, že produkt nevyhovuje dovozním podmínkám nebo že se vyskytla nějaká závada, pak nařídí po konzultaci s osobou odpovědnou za nakládku nebo jejím zástupcem jedno z následujících opatření:

a) zpětné zaslání produktu stejným dopravním prostředkem ze stejného stanoviště hraniční kontroly během lhůty 60 dní z oblastí uvedených v příloze I na místo určení dohodnuté s osobou odpovědnou za nakládku, pokud tomu nic nebrání na základě výsledků veterinární kontroly a hygienických a veterinárních požadavků.

[...]

b) nebo zničení produktů v zařízení stanoveném pro tento účel [...] které je stanovišti hraniční kontroly nejblíže, pokud zpětné odeslání není možné, nebo je překročena lhůta 60 dní uvedená pod písmenem a), nebo osoba odpovědná za nakládku vydá okamžitý souhlas."

7. Článek 22 směrnice upřesňuje povinná ochranná opatření, která musí přijmout pří-

slušné vnitrostátní orgány v případě vážného rizika pro veřejné zdraví ve Společenství. Článek 22 odst. 2 stanoví:

„2. Zjistí-li se v průběhu kontrol stanovených v této směrnici, že by zásilka produktů mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat, přijme příslušný veterinární orgán neprodleně tato opatření:

— zabavení a zničení dotyčné zásilky,

— neprodlené informování ostatních stanovišť hraniční kontroly a Komise o zjištěních a o původu produktů [...]“

8. Nařízení č. 2377/90 stanoví postup Společenství pro stanovení maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu.

9. Článek 5 nařízení připouští, že pro některé farmakologicky aktivní látky používané ve veterinárních léčivých přípravcích nelze stanovit žádný maximální limit reziduí, „jelikož rezidua dané látky v potravinách živočišného původu představují při stanovení jakéhokoli limitu riziko pro zdraví spotřebitele“.

10. V souladu s článkem 5 stanoví příloha IV nařízení seznam farmakologicky účinných látek, pro které nelze stanovit maximální limity.

II – Skutkový stav a žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

11. V únoru 2002 společnost Coxon & Chatterton Ltd (dále jen „Coxon“) dovezla dvě zásilky zmrazeného kachního masa z Číny do Nizozemska. V březnu téhož roku společnost NV Raverco (dále jen „Raverco“) dovezla zásilku zmrazeného králičího masa. Když zásilky dorazily na stanoviště hraniční kontroly v Nizozemsku, podrobily je veterinární orgány požadovanému vyšetření namátkových vzorků a laboratornímu vyšetření stanoveným směrnicí 97/78.

12. Kontroly uskutečněné na vzorcích odebraných ze zásilky kachního masa společnosti Coxon odhalily rezidua furazolidonu [16 ppb (část z miliardy)] v jedné zásilce a v druhé zásilce rezidua chloramfenikolu (1,4 ppb) a furazolidonu (49 ppb). Kontroly uskutečněné na vzorcích odebraných ze zásilky králičího masa společnosti Raverco odhalily rezidua furazolidonu (2,7 ppb). Chloramfenikol a furazolidon jsou uvedeny na seznamu v příloze IV nařízení č. 2377/90 jako farmakologicky účinné látky, pro které nelze stanovit maximální limity.

13. Na základě výsledku veterinárních kontrol zamítl úřední veterinární inspektor Rijksdienst voor de keuring van Vlee en Vlees (Státní služba pro inspekci skotu a masa; dále jen „RVV") dne 1. března 2002 dovoz zásilek kachního masa společností Coxon a nařídil jejich zničení. Dne 22. března 2002 RVV obdobně nařídila zničení zásilky králičího masa společnosti Raverco.

14. Dne 18. března 2002 podala Coxon stížnost proti rozhodnutí RVV u Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministerstvo zemědělství) a uplatňovala, že namísto zničení měly být zásilky kachního masa odeslány zpět do Číny. Dne 26. dubna 2002 podala Raverco obdobnou stížnost.

15. Stěžovatelky uplatňovaly, že odeslání produktů zpět by nijak neohrožovalo ochranu zdraví lidí nebo zvířat v Nizozemsku nebo ve Společenství. Tyto společnosti totiž uváděly, že vzhledem k tomu, že živočišné produkty mohly být zákonně uvedeny na trh v Číně, neměly být zničeny.

16. Ministerstvo zemědělství zamítlo stížnosti společností Coxon a Raverco a zdůraznilo, že právo Společenství požadovalo zničení kontaminovaných zásilek kachního a králičího masa. Společnosti napadly uvedená rozhodnutí před College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

17. College van Beroep položil Soudnímu dvoru čtyři totožné otázky ve věci Raverco (C-129/05) a ve věci Coxon (C-130/05):

„1) Musí být čl. 17 odst. 2 úvodní část a písm. a) směrnice 97/78/ES vykládán tak, že důvod, který brání zpětnému zaslání zásilky spočívá v nesplnění dovozních podmínek Společenství nebo

v podmínkách, které platí na místě sjednaném s osobou odpovědnou za nakládku mimo území uvedená v příloze I směrnice 97/78/ES?

97/78/ES vykládán v tom smyslu, že jeho cílem je rovněž ochrana zájmů třetí země, kam bude zásilka zpětně odeslána, i když tato ochrana nezahrnuje současně zájem existující v členských státech EU?"

2) Musí být čl. 17 odst. 2 úvodní část a písm. a) směrnice 97/78/ES ve spojení s čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78/ES a článkem 5 nařízení (EHS) č. 2377/90 vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení kogentně nařizuje zničení zásilek živočišných produktů, které mohou podle jedné z kontrol upravených směrnicí 97/78/ES ohrozit zdraví lidí nebo zvířat?

18. Usnesením ze dne 2. dubna 2005 Soudní dvůr spojil věci pro účely ústní části řízení a rozsudku podle článku 43 jednacího řádu.

19. Coxon, nizozemská vláda, řecká vláda a Komise předložily Soudnímu dvoru písemná vyjádření. Soudní dvůr vyslechl jejich ústní vyjádření na jednání konaném dne 9. března 2006.

3) Musí být článek 22 směrnice 97/78/ES ve spojení s článkem 5 nařízení (EHS) č. 2377/90 vykládán v tom smyslu, že samotná přítomnost rezidua jedné z látek uvedených v příloze IV nařízení (EHS) č. 2377/90 znamená, že dotyčná zásilka natolik ohrožuje zdraví lidí nebo zvířat, že je vyloučeno její zpětné odeslání?

III – Posouzení

A – *K první otázce*

4) Musí být v případě záporné odpovědi na druhou otázku čl. 17 odst. 2 směrnice

20. Podstatou první otázky vnitrostátního soudu je určení, zda je důvod, který brání

zpětnému zaslání zásilky podle čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice 97/78, založen na nesplnění dovozních podmínek Společenství nebo na podmínkách platných ve třetí zemi, do níž mají být produkty odeslány zpět.

21. Všichni účastníci řízení, kteří předložili vyjádření, včetně společnosti Coxon, mají za to, že překážky, které brání zpětnému odeslání zásilek, které nesplnily relevantní podmínky, spočívají v nesplnění dovozních podmínek Společenství. S tímto výkladem souhlasím.

22. Směrnice jasně stanoví systém veterinární kontroly za účelem zjištění, zda produkty dodržují dovozní podmínky Společenství [4]. Například čl. 4 odst. 4 písm. b) bod i) stanoví, že úřední veterinární lékař musí podrobit prohlídce zboží každou zásilku za účelem „ujištění se, že produkty odpovídají požadavkům právních předpisů Společenství“ [5].

23. Podle čl. 17 odst. 2 může být zpětné zaslání vyloučeno výsledky veterinární kontroly a hygienickými a veterinárními požadavky, „zjistí-li [...] při kontrolách podle této směrnice, že produkt nevyhovuje dovozním podmínkám“. Podle čl. 2 odst. 2 písm. j) směrnice se „dovozními podmínkami“ rozumí veterinární dovozní požadavky, „tak jak stanoví právní předpisy Společenství“. Žádná z kontrol, na které odkazuje čl. 17 odst. 2, nevyžaduje, aby příslušné orgány navíc prováděly kontroly za účelem zjištění, zda jsou produkty v souladu s dovozními podmínkami třetích států.

24. Kromě toho, pokud by rozhodnutí o zpětném zaslání produktů bylo založeno na podmínkách, které se použijí v zemi, do níž by měly být produkty odeslány zpět, musely by příslušné orgány na stanovištích hraniční kontroly Společenství použít pravidla těchto zemí. Jak uvádí nizozemská vláda, tyto orgány však nemají důvod k tomu, aby znaly podrobnosti veterinárních a hygienických podmínek stanovených ve třetích zemích.

25. Na první otázku týkající se výkladu čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice 97/78 je tedy třeba odpovědět tak, že důvod, který brání zpětnému zaslání zásilky, spočívá v nesplnění dovozních podmínek Společenství.

4 — Viz také 11. bod odůvodnění směrnice 97/78, který stanoví, že „je nutné rozlišovat mezi produkty, které splňují předpisy Společenství pro dovoz, a produkty, které je nesplňují; že pro umožnění tohoto rozlišení by měla být vydána zvláštní kontrolní pravidla“.

5 — Další příklady odkazů na pravidla Společenství nebo na právní předpisy Společenství v rámci textu směrnice mohou být nalezeny v čl. 8 odst. 2 („přičemž má být zejména zjištěno, zda produkty odpovídají právním předpisům Společenství“), v čl. 8 odst. 4 („podle právních předpisů Společenství [...] pod dohledem“), v čl. 10 odst. 2 písm. a) („požadavků Společenství“), v čl. 10 odst. 2 písm. f) („požadavků [...] předepsaných právem Společenství“), v čl. 12 odst. 4 („požadavky Společenství“) a v čl. 17 odst. 3 („veterinárních právních předpisů Společenství“).

B – *Ke druhé a třetí otázce*

26. Podstatou druhé a třetí otázky vnitrostátního soudu je, zda směrnice 97/78 vyžaduje, aby potraviny ze třetích zemí dovážené do Společenství byly zničeny, pokud se při veterinárních kontrolách zjistí, že obsahují rezidua látky uvedené v příloze IV nařízení č. 2377/90.

27. Nejprve přezkoumám čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78. Přezkoumám zejména způsob, jakým jsou tato ustanovení propojena, abych určil, za jakých podmínek povolují zpětné zaslání a za jakých podmínek vyžadují zničení produktů, které nevyhovují dovozním podmínkám Společenství. Poté přezkoumám článek 5 a přílohu IV nařízení č. 2377/90, týkající se farmakologicky účinných látek, pro které nelze stanovit maximální limity reziduí.

a) Článek 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78

28. Ačkoli se obě ustanovení týkají produktů, které nevyhovují dovozním podmínkám Společenství, čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 se liší, pokud jde o jejich působnost.

29. Článek 17 odst. 2 se použije obecně, vztahuje se na všechny případy, kdy z požadovaných kontrol na stanovištích hraniční kontroly vyplyne buď, že produkt nevyhovuje dovozním podmínkám, nebo že se vyskytla nějaká závada. K tomu, aby zásilka vyhovovala dovozním podmínkám, musí splňovat nezávislé požadavky všech tří druhů kontrol, kontroly dokladů, kontroly totožnosti a prohlídky zboží. Produkt nevyhovuje dovozním podmínkám, pokud nesplní například administrativní požadavky kontroly dokladů. V takovém případě se použije čl. 17 odst. 2.

30. Článek 22 odst. 2 se naopak použije jen tehdy, pokud z kontrol vyplyne, že zásilka produktů může ohrozit zdraví lidí nebo zvířat. Článek 22 odst. 2 má tedy mnohem omezenější působnost než čl. 17 odst. 2. Článek 22 odst. 2 je totiž *lex specialis* vzhledem k čl. 17 odst. 2.

31. Pokud se použije čl. 17 odst. 2, příslušný veterinární orgán musí zásilku produktů

zaslat zpět během 60 dnů, pokud tomu nic nebrání na základě výsledků veterinární kontroly a hygienických a veterinárních požadavků. Pokud zpětné odeslání není možné, nebo je překročena lhůta 60 dní nebo osoba odpovědná za nakládku vydá okamžitý souhlas, příslušný orgán musí na základě čl. 17 odst. 2 písm. b) zásilku zničit. Článek 17 odst. 2 tedy s určitými výjimkami vyžaduje zpětné zaslání, pokud produkt nevyhovuje dovozním podmínkám.

32. Naproti tomu čl. 22 odst. 2 nezmiňuje možnost zpětného odeslání. Stanoví, že „[z]jistí-li se v průběhu kontrol [...], že by zásilka produktů mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat, přijme příslušný veterinární orgán neprodleně tato opatření: [...] zabavení a zničení dotyčné zásilky".

33. Účastníci řízení se shodují na tom, že čl. 17 odst. 2 přestává být relevantní, pokud bylo zjištěno, že by zásilka produktů „mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat" ve smyslu čl. 22 odst. 2. V takovém případě nemají příslušné vnitrostátní orgány jinou možnost než zásilku zničit. Nicméně se liší názory na to, kdy lze na zásilku produktů nahlížet tak, že by „mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat".

34. Coxon se domnívá, že kontroly na hranicích Společenství jsou účinné, a v zásadě argumentuje tím, že produkty, které nevyhovují dovozním podmínkám Společenství, z důvodu svého odeslání zpět již neohrožují zdraví lidí nebo zvířat ve Společenství. Podle názoru společnosti Coxon se tedy čl. 22 odst. 2 nepoužije, pokud je možné zpětné zaslání do země původu. V této souvislosti Coxon uvádí, že cílem veterinárních kontrol Společenství není a ve skutečnosti nemůže být ochrana zdraví lidí nebo zvířat mimo Společenství.

35. Podle názoru Komise nebrání článek 22 zpětnému zaslání produktů, které nevyhovují dovozním podmínkám Společenství, dokud to dotyčná třetí země nepovažuje za problematické. Komise nicméně zdůrazňuje, že za účelem zajištění základní úrovně ochrany veřejného zdraví jsou příslušné orgány vždy oprávněny zničit zásilky, které zjevně a bezprostředně ohrožují lidské zdraví. Zadruhé Komise zdůrazňuje, že čl. 22 odst. 2 požaduje zničení zásilek, které by mohly

potenciálně, a to i nepřímo, ohrozit zdraví lidí a zvířat ve Společenství. Jako příklad nepřímého ohrožení Komise uvádí riziko podvodného zpětného dovozu dotyčných zásilek přes jiné stanoviště hraniční kontroly.

36. Podle řecké a nizozemské vlády se čl. 22 odst. 2 použije vždy, pokud dotyčné výrobky ohrožují zdraví spotřebitele. Obě vlády uvádějí, že účelem čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 je zajistit, aby takové produkty nezůstaly dostupné na trhu. Zdůrazňují, že pokud by tyto produkty nebyly zničeny, stále by hrozilo, že se dostanou do Společenství a ke spotřebitelům ve Společenství. Řecká vláda v tomto ohledu uvádí, že méně striktní výklad čl. 22 odst. 2 by povzbudil pokusy dovézt nebezpečné produkty. Náklady takových pokusů by byly pro dovozce zanedbatelné, pokud by s produkty, které mohou ohrozit zdraví, mohl nadále disponovat.

37. Souhlasím s názorem nizozemské a řecké vlády. Pokud jsou produkty ze třetích zemí nabízené k dovozu do Společenství, stávají se předmětem mechanismů zdravotních kontrol Společenství. Účelem striktního režimu čl. 22 odst. 2 směrnice je ochrana zdraví lidí a zvířat ve Společenství. V tomto smyslu směrnice doplňuje rovnocenný režim, který se použije na produkty uvnitř Společenství: zjistí-li veterinární kontroly v rámci obchodu uvnitř Společenství, že by zásilka „mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat", příslušné orgány členského státu musí nařídit její zničení, bez ohledu na to, zda by mohly být produkty potenciálně uvedeny na trh mimo Společenství [6]. Podobně produkty ze třetích zemí nemohou být zpětně zaslány jen z důvodu, že mohou být uvedeny na trh mimo Společenství [7]. Dovozci a hospodářské subjekty uvnitř Společenství, které obchodují s živočišnými produkty, musí předpokládat riziko, že jejich produkty mohou být zničeny, pokud nebudou vyhovovat veterinárním a hygienickým standardům Společenství.

6 — Článek 7 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 89/662 ze dne 11. prosince 1989 o veterinárních kontrolách v obchodu uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu stanoví, že „[p]okud v průběhu kontroly prováděné na místě určení zásilky nebo v průběhu přepravy zjistí příslušné orgány členského státu [...] přítomnost [...] jakékoli příčiny případného závažného ohrožení zvířat či lidí [...] nařídí [...] likvidaci šarže" (Úř. věst 1989 L 395, s. 13; Zvl. vyd. 03/09, s. 214).

7 — Zničení produktů v souladu s čl. 22 odst. 2 má přirozeně také za účinek omezení rizik pro zdraví zvířat a lidí mimo Společenství. Nicméně to neznamená, že zákaz zpětného zaslání produktů, které by mohly ohrozit zdraví lidí nebo zvířat, sleduje v první řadě zájmy mimo Společenství.

38. Kromě toho, jak tvrdí nizozemská a řecká vláda, pokud by zpětné zaslání produktů mělo být nadále možné, přetrvalo by riziko zpětného dovozu do Společenství. Argument společnosti Coxon, že účinnost kontrol na hranicích Společenství by zabránila takovým zpětným dovozům, není přesvědčivý. Pokud by bylo možné zpětné zaslání produktů, které ohrožují zdraví zvířat a lidí, vedlo by to k výraznému nárůstu počtu pokusů ze strany dovozců uvést takové potraviny na trh Společenství. Dovozci takového zboží by nemuseli nést riziko ztráty vzhledem k tomu, že možnost zničení by fakticky neexistovala.

39. Na podporu svého výkladu čl. 17 odst. 2 a čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78 Coxon uvádí nařízení č. 882/2004 [8]. Toto nařízení obsahuje některá pravidla o zpětném zaslání krmiv a potravinových výrobků, které nejsou bezpečné pro lidské zdraví či zdraví zvířat [9]. Jak však správně zdůraznila řecká vláda na jednání, tato pravidla se nijak nevztahují na daný případ. Přijetím nařízení č. 882/2004 zákonodárce Společenství nezměnil harmonizované dovozní postupy zavedené směrnicí 97/78 pro potraviny živočišného původu [10].

40. Zbývá určit, zda by produkty, u kterých bylo zjištěno, že obsahují rezidua látek uvedených v příloze IV nařízení č. 2377/90, mohly „ohrozit zdraví lidí nebo zvířat" ve smyslu čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78.

b) Článek 5 přílohy IV nařízení č. 2377/90

41. Nařízení Rady č. 2377/90 zavádí jednotný postup pro stanovení maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu.

8 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (Úř. věst L 165, s. 1).

9 — Coxon se odvolává na čl. 19 odst. 2 písm. c) a článek 20 nařízení.

10 — Viz 25. bod odůvodnění nařízení č. 882/2004. I když článek 58 nařízení č. 882/2004 mění části směrnice 97/78, články 17 a 22 zůstávají oba nedotčeny.

Účelem stanovení jednotných pravidel o maximálních limitech reziduí je ochrana veřejného zdraví [11] a současně usnadnění obchodu s potravinami živočišného původu [12].

42. Příloha IV nařízení obsahuje seznam farmakologicky účinných látek používaných ve veterinárních léčivých přípravcích, pro které nelze stanovit maximální limity. V souladu s článkem 5 nařízení „rezidua dané látky v potravinách živočišného původu představují při stanovení jakéhokoli limitu riziko pro zdraví spotřebitele". Z tohoto důvodu zakazuje článek 5 používání těchto látek v celém Společenství.

43. Je tedy třeba dojít k závěru, že zásilka produktů, které obsahují rezidua látky uvedené v příloze IV nařízení č. 2377/90, by „mohla ohrozit zdraví lidí nebo zvířat" ve smyslu čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78.

44. Předkládající soud ve svém předkládacím usnesení uvádí, že Nizozemsko povolilo po konzultaci s Komisí zpětné zaslání několika zásilek čínských produktů, které obsahovaly méně než 5 ppb nitrofuranů. Nizozemské orgány tedy dočasně povolily výjimku z nulového limitu pro furazolidon (furazolidon patří mezi nitrofurany). Výjimka neplatila pro zásilky společností Coxon a Raverco, které jsou dotčeny v projednávané věci [13]. Předkládající soud má nicméně za to, že tato dočasná praxe nizozemských orgánů zpochybňuje závěr, že čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78 kogentně ukládá zničení produktů, u nichž bylo zjištěno, že obsahují rezidua furazolidonu, látky uvedené v příloze IV nařízení č. 2377/90.

45. Nizozemská vláda uplatňuje, že hrozící spor s Čínou ji přinutil dočasně stanovit výjimku z přísného režimu zničení. V té době nedisponoval každý členský stát testovacími metodami, které by mohly zjistit přítomnost

11 — Třetí bod odůvodnění nařízení č. 2377/90.

12 — Pátý a sedmý bod odůvodnění.

13 — Zdá se, že nizozemské orgány v době, kdy Coxon a Raverco nabídly své zásilky k dovozu, zatím nerozhodly o výjimce z nulového limitu pro nitrofurany. V každém případě byla míra furazolidonu zjištěná v zásilce společnosti Coxon příliš vysoká na to, aby na ni byla výjimka použitelná.

méně než 5 ppb nitrofuranů v živočišných produktech. Nizozemská vláda zdůrazňuje, že tato situace vedla k nerovnostem: v některých členských státech by příslušné orgány povolily dovoz produktů obsahujících méně než 5 ppb nitrofuranů, zatímco orgány v členských státech s přesnějšími testovacími metodami by nařídily jejich zničení. Nizozemské orgány nařídily zničení několika zásilek produktů pocházejících z Číny s rezidui nitrofuranů pod 5 ppb. Jako odpověď na to čínské orgány oznámily zákaz dovozu živočišných produktů z Nizozemska. Nizozemsko se poté dohodlo s čínskými orgány, že bude zasílat zpět produkty obsahující méně než 5 ppb nitrofuranů, za předpokladu, že tyto produkty nebudou obsahovat žádná jiná nebezpečná rezidua. Dohoda se vztahuje pouze na zásilky, které byly nabídnuty k dovozu před 15. březnem 2002. Po tomto datu byly členské státy povinny uplatňovat všeobecný zákaz dovozů živočišných produktů z Číny podle rozhodnutí 2002/69/ES ze dne 30. ledna 2002 [14].

46. Je možné si oprávněně klást otázku, tak jak činí předkládající soud, zda je rozhodnutí o dočasném zpětném zasílání produktů obsahujících nitrofurany slučitelné se striktním zněním čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78 ve spojení s článkem 5 nařízení č. 2377/90. Podle mého názoru však dočasná praxe nizozemských orgánů zasílat zpět produkty z Číny s méně než 5 ppb nitrofuranů neovlivňuje výklad těchto ustanovení.

47. Zjistí-li tedy příslušné orgány při veterinárních kontrolách, že potraviny ze třetích zemí dovážené do Společenství obsahují reziduum látky uvedené v příloze IV nařízení č. 2377/90, jsou povinny zabavit a zničit dotyčné potraviny na základě čl. 22 odst. 2 směrnice 97/78.

C – *Ke čtvrté otázce*

48. Předkládající soud pokládá čtvrtou otázku pro případ záporné odpovědi na druhou otázku. Ve světle předchozích úvah tedy není třeba na čtvrtou otázku odpovídat.

14 — Rozhodnutí o některých ochranných opatřeních, pokud jde o produkty živočišného původu dovážené z Číny (Úř. věst. L 30, s. 50).

IV – Závěry

49. Navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky, které mu byly předloženy v rámci řízení o předběžné otázce, následujícím způsobem:

„1) Na základě čl. 17 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 97/78/ES ze dne 18. prosince 1997, kterou se stanoví základní pravidla pro veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství, spočívá důvod uplatňovaný příslušnými vnitrostátními orgány, který brání zaslat zpět zásilku, v nesplnění dovozních podmínek Společenství.

2) Článek 22 odst. 2 této směrnice ukládá příslušným vnitrostátním orgánům zabavení a zničení potravin ze třetích zemí, které jsou nabízeny k dovozu do Společenství, pokud je na základě veterinárních kontrol zřejmé, že dotyčné potraviny obsahují reziduum látky uvedené v příloze IV nařízení Rady (EHS) č. 2377/90 ze dne 26. června 1990, kterým se stanoví postup Společenství pro stanovení maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu."